

**Uunga siunnersuut: Nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaata
allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2019-imeersoq
(Innaallagiamik aamma ungasianiik pilersuineq pillugu sullissinissamut
isumaqatigiissuteqarneq)**

Inuussutissarsiornermut, Nukissiuteqarnermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq

pillugu

Sanaartornermut ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaniigassanngortinneqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini kingullermi ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Hermann Berthelsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqaqtiit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik Uitsatikitseq, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Partii Naleraq

UKA 2019-mi Ulloq 18. oktober 2019 siullermeerinninnerup kingorna siunnersuut
ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

1. Siunnersuutip siunertaa imarisaalu

Nukissiorfiit pilersuinissamik pisussaaffiisa, sullissinissamik isumaqatigiissutikkut
ersarinnerusumik aalajangersarneqarnissaat sullissinissamillu isumaqatigiissutit taakkua
tunnngavigalugit ataatsimut isigalugu Nukissiorfiit ingerlatsinermut amigartooruteqasappata
Nukissiorfiit pisussaaffilerneqassanngitsut Inatsisissatut siunnersuutip kingunerissavaa.

Nukissiorfiit ingerlatsinermut amigartooruteqarnera sullissinissamik isumaqatigiissutikkut
tamakkiisumik matussuserneqanngippat, Nukissiorfiit nammineerluni akigititanik aamma

sullissinermi piunasaqaatinik allannguisinnaavoq imaluunniit ingerlatsinermi
amigartooruteqarnissaq pinngitsoorniarlugu sullissinerup annertussusaanik
allannguisinnaavoq.

Inatsimmut oqaaseqaammi siunnersuutip siunertai allassimapput

“Siunnersuummi siunertaavoq, ajornerpaamik pisoqarpat suliffeqarfiup aningaasaqarnikkut akiliisinnaassuseerunneranik, aammalu Kalaallit Nunaanni innaallagiamik kiassarnermillu pilersuisinnaanissaata ingerlaannarnissaanut Nunap karsianit ikiorneqarnissamik pisariaqartitsilerneranik malitseqartumik, Nukissiorfiit pisussaaffeqalersinneqannginnissaata qulakkeerneqarnissaa”.

Siunnersuummi siunertarineqarpoq Nukissiorfiit amigartooruteqalersillugit naalakkersuinikkut akuliuttoqarnissaanut Nukissiorfiit aningaasaqarnerat illersorniassallugu, peqatigitillugulu akigititat qaffanneqarnerisigut Nukissiorfiit amigartoorutininik matussusiinaveersaartinneqassallutik.

Pissutsit marluk siunnersuummut tunuliaqutaritinneqarput:

Siullertut, nukinnik iluaquteqarnikkut (seqerngup anorillu nukinganik) nammineq pilersorneq nukissiornermi annertusiartorpoq tamatumani Nukissiorfiit aningaasartuutai annikilliaratoratik paarlattuanilli Nukissiorfiit isertitaat annikilliaratorlutik.

Aappaattut, suliffeqarfiup pigisaanik nalilinnik nalilersuinermi piunasaqaatit annertusarlugit naatsorsueriaatsimut nutaamut nuunnermi kingunerisimavaat Nukiissiorfiit pigisaminik nalilinnik namminerlu aningaasatiminik 1,6 mia. kr.-ninik nalikilliliisariaqarsimalluni.

Pissutsilli allat marluk siunnersuuteqarnissamut sunniuteqarsimasut isumaqarnarpoq:

Siullertut Nukissiorfiit pilersuisussaatitaaneranut Qeqertat ilanngunneqarnissaannik aalajangertoqarsimanera. Tamatumunnga atatillugu 2018-mi aningaasanut inatsimmi Nukissiorfiit sanaartornissamut matussutissanik 18,4 mio. kr.-ninik akuerineqarsimapput, soorluttaaq ingerlatsinermut aningaasartuutit annertunerulernerannut matussutissatut 2020-miit ukiumut 1,8 mio. kr.-ninik Nukissiorfimmud tapiliussatut aningaasaliissutit ilaneqarsimallutik. Inatsisissatut siunnersuummi matumani ilisimatitsissutigineqarpoq, inoqarfimmud taamatut ittumut kallerup inneranik imermillu pilersuinermut pilersitsinermut sanaartornermut aningaasartuutit 20 aamma 35 mio. kr.-nit akornanni akeqakkajuttartut. Tamanna tunngavigalugu isumaqarnarpoq, Nukissiorfiit Qeqertani innaallagissamut imermullu

pilersuinnermut pilersitsinissaannut naalakkersuisunit (aamma Inatsisartunit) tamakkiisumik aningaasaliiffigineqarsimangitsut.

Aappaattut (minnerunngitsumillu) 1. januar 2018-mi assigiimmik akeqartitsineq atuutilersoq pineqarpoq. Ukiumut 2018-mut Nukissiorfiit naatsorsuutaanit takuneqarsinnaavoq ukiumut assigiimmik akeqartitsinerup 153 mio. kr.-nit kaaviaartitanit annaasaqaataasimasut. Tamatuma kingunerisimavaa Nukissiorfiit pigisaminit annikinnerusumik akiliisinnaassuseqarnissaa, tamatumalu kinguneraa Nukissiorfiit pigisanik 1,6 mia. kr.-nirik nalikilliliisariaqarsimanera.

Nukissiorfiit sullissinissamik isumaqatigiissutikkut kaaviaartitaminik annaasaqarneranut 72 mio. kr.-nirik aqqqiiffigineqarsimavoq (Nukissiorfiit atukkaminik nunatta karsianiit piffissamik sivitsuiffigineqarlunilu erniatigut appaaffigineqarsimavoq). Assigiimmik akeqalersitsinermi Nukissiorfiit tamakkiisumik aqqqiiffigineqarsimangitsoq ersarissorinarpoq.

Pissutsit taakkua marluk siunnersuummik saqqummiussinermi sunniuteqarsimanerani isumaqartoqarpat tamanna eqqorpoq, eqqumiissorinarluni pissutsit taakkua inatsimmut oqaaseqaatini eqqaaneqanngimmata. Inatsisartut suliamik ingerlatsinerannut sunniuteqarsinnaasunik pisoqartillugu paasissutissat tamaasa Inatsisartunut saqqummiunneqarnissaannik Naalakkersuisut pisussaaffeqarnerat eqqaasitsissutigisariaqanngikkalarpoq. Suliap pingajussaaneeraneqannginnerani **Naalakkersuisut tamatumunnga oqaaseqaateqaqqullugit** ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput.

2. Siunnersuutip inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnerani partiinit tapersorsorneqarnera assigiinngilaq. Taamaattumillu inatsisissatut siunnersuut Sanaartornermut Ataatsimiititaliamut ingerlateqqinneqarluni.

Kiisalu inatsisissatut siunnersuutip siullermeerneqarnerani apeqquteqartoqarpoq kissaatigineqarluni siunnersuutip pingajussaanneeraneqarnerani Naalakkersuisut akissuteqassasut.

3. Tusarniaanermut akissutit

Naalakkersuisut tusarniaaviani piffissami 23. majimiit 27. juni 2019-mut inatsisissatut siunnersuut tusarniaassutigineqarpoq, kiisalu piffissami tassani Nukissiorfinnut

tusarniaassuutigineqarluni. Nukissiorfiit inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Kommune Kujalleq ataatsimik § 12, imm. 4-mut oqaaseqaateqarpoq, imalu tusarniaassummut akissutimini allappoq:

"Kommune Kujalleq akissuteqaatimini maluginiarpaq, amigartooruteqarnermi sullissinermi isumaqatigiissutikkut matussuserneqartussaanninnerani pisortanit ikiorsiisarnermut aningaasartuuteqarnerulernermik malitseqarsinnaammat. Ataatsimut isigalugu Kommune Kujallermit innersuussutigineqarpoq, sullissinermi isumaqatigiissutikkut Nukissiorfiit ingerlatsinerneq aningaasartuutini amigartooruteqannginnissaa qulakkeerneqarniartariaqassasoq."

Tusarniaanermi akissutini siunnersuummut allannguinnissamik Naalakkersuisut tunngavissinneqanngillat.

4. Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnermini Inussutissarsiornermut, Nukissiteqarnermut Iisimatusarnermullu Naalakkersuisoq qinnuigaa inatsisissatut siunnersuummut ataatillugu apeqqutit arlallit akissuteqarfigissagai. Ataatsimiititaliap apeqqutaata Inussutissarsiornermut, Nukissiteqarnermut Iisimatusarnermullu Naalakkersuisup akissutaata assilineri Isumaliutissiisummut **ilanngussaq 1-tut aamma 2-tut ilanngunneqarput.**

5. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai.

Immikkoortoq 2-mi *"Siunnersuutip pingaarnertut immikkoortortai"* inatsisissatut siunnersuummut oqaasertani tulliuuttutut ilisimatitsissutigineqarput:

"Taamaattumik siunnersuummi allassimavoq, sunniuteqarluartumik pilersuinerup attatiinnarnissaanut, ataatsimut isigalugu ingerlatsinermi amigartooruteqarnermik malitseqartumut, tunngatillugu, pisussaaffinnik aalajangersaasoqarsimappat, tamanna sullissinissamut isumaqatigiissut naapertorlugu akiliinikkut matussuserneqartassasoq".

Immikkoortoq 3-p ataani *"Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutaasussat"* ilisimatitsissutigineqarpoq, pilersuiveqanngitsumi Nukissiorfiit nunaqarfimmi pilersuinermik pilersitsissappata, tamanna Nukissiorfimmu 20-it 30-it millionillu akornanni sanaartornermut aningaasartuutigineqartussaasoq, tamatumunngalu ingerlaavartumik ingerlatsinerneq aningaasartuuteqartussaasoq. Aningaasartuutit taakkua akit ilusiligaanerannit matussuserneqarnaviannigitsut, akillu qaffanneqarnissaat kissaatigineqanngippat Nunatta karsianit matussuserneqartariaqartut.

Immikkoortoq 6-mi ”*Innuttaasunut sunniutaasussat*” tulliuuttut ilisimatitsissutigineqarput:

” Nukissiorfiit taamaangippat ataatsimut isigalugu ingerlatsinermi amigartooruteqartussaasimappat, pilersuinermi akigititanilu allangortitsisoqarsinnaassappat, siunnersuut innuttaasunut sunniuteqarsinnaassaaq. Pilersuinerup allangortinneqarnera assersuutigalugu tassaasinnaavoq, sumiiffimmi pineqartumi sulisussanik atorfinitsitsinani, ungasianiit alapernaarsuinerlammik aammalu nunap immikkoortuani illoqarfimmit pingaarnemit unittoornermi ikiorsuinerlammik inuttaqanngitsumit pilersuilluni sullissinerup annikillisinneqarnera”.

Assersuutigalugu oqaatigineqarpoq, Nukissiorfiit 20 mio. kr.-nink aningaasartuuteqarnerussappata, tamanna akigititanut tamanut 3%-mit qaffaanermik kinguneqassasoq.

Inatsisissatut oqaaseqaatini immikkoortumi aningaasatigut kingunerisassani takuneqarsinnaangillat Nunatta karsia qanoq annertutigisumik Nukissiorfinnut aningaasartuuteqarnerunissaa naatsorsuutigineqassanersoq (akigititanilluunniit qaffaasoqassanersoq), ullumikkut sullissinissamut isumaqatigiissutikkut Nukissiorfiit pilersuisussatut pisussaaffittut ingerlatassai allangortinneqassanngippata.

Pingajussaaneerinninnissaq sioqqullugu tamanna pillugu **Naalakkersuisut** nalunaarusioqqullugit **ataatsimiititaliamit qinnuigineqassapput.**

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini takuneqarsinnaangilaq, Nukissiorfiit pilersuinissamik pisussaaffii sullissinissamik isumaqatigiissuteqarfiginerani Naalakkersuisut annikilliliiviginissaat nalilersorneraat, tamannalu nunap innutaasuinut suliffeqarfiinullu Nunattalu karsianit Nukissiorfinnut aningaasartuuteqarneranut qanoq sunniuteqarnissaanik naatsorsuutigineqarsinnaanersoq.

Pingajussaaneerinninnissaq sioqqullugu tamanna pillugu **Naalakkersuisut** nalunaarusioqqullugit **ataatsimiititaliamit qinnuigineqassapput.**

6. Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnera

Inatsisissamut siunnersuutip Nukissiorfinnut minnerunngitsumillu innuttaasunut sunniutissai ersarissarniarlugit ataatsimiititaliap sammisat arlallit oqaluuserai. Sammisat tulliuuttuni tulleriiaarlugit misissuataarneqassapput:

1. Nammineq atugassamik nukissiornerulernerup sunniutissai
2. Naatsorsueriaatsimi allannguutit atuutilersinneqarnerani sunniutissai.
3. § 12-mi allannguutit.
4. Nukissiorfiit ingerlatsinerminik pitsaanerpaaffimminiititsilernissaanut siunnersuutip sunniutaa.

Ad 1. Nammineq atugassamik nukissiornerulernerup sunniutissai

Inatsisissatut siunnersuummi oqaaseqaatini nalinginnaasuni nammineq atugassamik anorimik seqerngullu nukinganik pilersuineq annikitsuinnaasoq erseqqissaassutigineqarpoq, Nukissiorfinniilli nammineq pilersuivillit amerliartornerat takuneqarsinnaavoq. Namminersorlutik ataavartumik pilersuiveqartut amerliartortillugit, Nukissiorfinnut aningaasatigut ajornartorsiortitsisinnaasoq takuneqarsinnaavoq Nukissiorfiummi namminersortunut nukissamik tunisartagaata annikillinera pissutigalugu annikinnerusumik isertitaqaatigisussaammagu. Peqatigitillugu Nukissiorfiit ingerlasinnaasunik sillimmateqartitsinissamik taakkunungalu aningaasartuuteqarnissamut pisussaaffeqarpoq.

Inatsisissamut oqaaseqaatini allassimavoq, Nukissiorfiit aningaasatigut tatineqarnerunissaa, Nukissiorfiit pilersuinerminit isertitaqaatiginagu sullitanut sillimmateqartitsilluni ingerlatsineq taamaallaat ingerlakkuniuk suliffeqarfiup piuneranut aarlerinartorsiortitsisinnaammata.

Tamatununga ataatsimiititaliap oqaatigissavaa, pisinnaasutut allaaserineqartut piviusorsiornerani aarlerinarsinnaasumik takussutissaannaammata. Kallerup inneranik ataatsimut pilersuineq ukiuni kingullerni qaffakkiartorsimagaluarpalluunniit, ataatsimut pilersuineq suli annikitsuaraavoq.

Nukissiorfiit pilersuisussaataanerannut namminersortutut pilersuisut ulorianartorsiortitsisuunersut Naalakkersuisunut ataatsimiititaliap apeqqut 6-mi apeqqutigaa. Naalakkersuisunit tamanna ersarissumik akineqanngilaq, ilaatigullu ilisimatitsissutigineqarpoq, ilanngaaseereernermi sunniutaasusaaq tassaammata nunap iluaneersunit ikummatissaqarnermik kinguartitsisuusumik ataavartunik nukissiutinut aningaasaliinerni inuiaqatigiit isertitassaminnit annaasaqarfissaat. Peqatigitillugu Naalakkersuisut allapput, nukissiutinut ataavartunut pisortat aningaasaliinerat, amerlasuutigut iluanaaruteqarfiusartoq, nuna tamakkerlugu akigititanik appasitsiniarluni taperseeqatigiinnermut atorneqartartoq.

Inatsimmut oqaaseqaatini takuneqarsinnaangilaq namminersortutut pilersuisut sinneqartoorutaannut Nukissiorfiup akiliutigisartagaasa matussutissaanut appasitsitsiniarnermi unammilligassanut atuuttunut piviusunngortitsisoqarsinnaanersoq, allatulluunniit iliorluni illoqarfinni erngup nukissiuteqarfiusuni namminersorlutik nukissiorfiliorniartunik killilersuisoqartariaqarnersoq.

Pingajussaaneerininnissaq sioqqullugu tamanna pillugu **Naalackersuisut** nalunaarusioqqullugit **ataatsimiititaliamit qinnuigineqassapput.**

Tamatununga atatillugu, inatsisissatut siunnersuut taama isikkoqartilluni suliniutinik taamaattunik piviusunngortitsisoqarsinnaaneranut pisariaqarnersoq Naalackersuisunut ilanngullugu ilisimatitsissutigeqqullugu ataatsimiititaliamit qinnuigineqassapput.

2-kkut. Naatsorsueriaatsip allannguutaasa atuutsilerneqarnerata sunniutai.

Naatsorsueriaatsip nutaap atuutilerneqarnerata sunniutai Inatsisip oqaaseqaataani erseqqissarneqarpoq, tassani danskit suliaqarfittut C-tut ukiumut naatsorsuutininik suliaqartarnerat pillugu danskit inatsisaat Nukissiorfiit malittariaqassallugu, Nukissiorfiit pisortatigoortunik pilersuisussaataitanerat naalackersuinikkut, akinik nalimmassaasarnerit eqqarsaatigalugit. Siornatigumut sanilliullugu pigisat nalillit nalilersorneqartarnerannut piumasagaatinut naatsorsueriaaseq nutaq sakkortunerusumik piumasagaateqarpoq. Naatsorsueriaaseq 2018-mi allanngortinneqartoq ima kinguneqarpoq, Nukissiorfiit pigisanik 1, 6 mia. kr. -ninik nalikilliliisariaqarsimallutik.

Ataatsimiititaliap paasivaa, Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa nammineertitat naatsorsuusiortarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 24, 22. december 2017-meersoq tunngavigalugu Nalaackersuisut tassaasut aalajangiisimasut, Nukissiorfiit suliffeqarfittut C-tut naatsorsuusiortassasut. Ukioq 2018-mut naatsorsuutit pillugit Kukkunersiunermit Ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalackersuisut akissuteqarnerminni ilisimatitsissutigaat, kukkunersiuisarnermit nalunaarut 1998-meersoq siornatigut atuussimasoq taamaalillunilu naatsorsuusiortarneq pillugu ullumikkut piumasagaatinut naapertuussimanngitsoq.

Aammattaaq ataatsimiititaliap paasivaa, akissummit tassannga (soorluttaaq aamma Nukissiorfiit ukiumut naatsorsuutininik nalunaarutaanni 2018-meersumi) takuneqarsinnaasoq, tunuliaqutaasoq tassaasoq, assigiimmik akeqartitsineq aamma tassunga atatillugu akinik appaaneq peqqutigalugit Nukissiorfiit pigisaminnik namminerlu aningaasaatiminik 1,6 mia. kr.-nik nalikilliliisariaqarsimasoq.

Inatsisissamut siunnersuummi taakkua ataqatigiinnerat ersarissarneqarsimannginnera eqqumiiginarsinnaavoq.

3-kkut § 12-mi allannguutit

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, inatsisissatut siunnersuutip kingunerisaanik § 12-mi allannguisoqarnissaa, Nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 6. november 1997-meersumi kapitali 4-mi innaallagissamik kiassarermullu pilersuisussaataaneq pineqarluni.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, § 12, imm. 1, annertuumik allannguisoqartoq imaassimasoq

Nukissiorfiit pilersuisussaataapput.....” **”Naalakkersuisut Nukissiorfiit pisussaattissinnaavaat.....”** –nngortillugu (Ataatsimiititaliap ersarissaanera).

Nukissiorfiit illoqarfanni nunaqarfinnilu pitsaasumik naammattumillu innaallagissamik kiammillu pilersuinissaminnut pisussaataapput. Suliffeqarfiit nukissamik pilersuisuusut allat innaallagissamik kiammilluuniit sumiiffimmi atuisunut, inissianut suliffeqarfimmulluuniit assigisaannullu pilersuisuusut atuisuminut pilersuisussaaneermik assinganik pisussaaffeqarput.

Nukissiorfiit illoqarfanni nunaqarfinnilu sunniuteqarluartumik naammattumillu atuisartunut innaallagiamik aamma ungasianiik kiassarermik pilersuinissamik Naalakkersuisunit pisussaaffilerneqarsinnaapput. Nukissiamik pilersuineramik suliaqartut allat, sumiiffimmi, inissiateqarfimmi imaluunniit sullissivimmuut ilaalu ilanngullugit innaallagiamik imaluunniit kiassarermik pilersuisut, taamaaqataanik atuisartuminnut pilersuinissamik pisussaaffilerneqarsinnaapput.

Ataatsimiititaliap ilanngullugu maluginiarpaa, § 12, imm. 4, nutaarluinnaasoq, taannalu § 12, imm. 1-mut atatillugu isigineqassaaq. § 12 nutaaq, imm. 4, tulliuttutut ippoq:

” Imm. 1 malillugu pisussaaffeqarneq sullissinissamut isumaqatigiisummi aalajangersarneqassaaq, tassani taamatuttaaq Nukissiorfiit ataatsimut isigalugu ingerlatsinermi amigartooruteqartussaappata, akiliinissaq pillugu atugassarititaasut aalajangersarneqassallutik. **Ingerlatsinermi amigartoorutinut illuatungiliisussamik akiliinissaq pillugu isumaqatigiisuteqartoqarsimanngippat, Nukissiorfiit sullissinerup annertussusaa imaluunniit akigitat aamma pilersuinermut piumasaqaatit allanngortissinnaavai,** taamaalillutik Nukissiorfiit ingerlatsinermi

angusaat ataatsimut isigalugu amigartoorfiussanatik.” (Ataatsimiititaliamit ersarissarneqartoq).

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatinit takuneqarsinnaavoq, § 12, imm. 4, naatsorsueriaatsimut inatsimmullu nutaamut atatillugu isigineqassasoq, taamaammallu pingaaruteqartoq, Nukissiorfiit ingerlatsinermini ukiumut isertitat katinnerini amigartooruteqassanngitsoq.

Nukissiorfiit ingerlatsinermini amigartoorutaanut matussutissamik isumaqatigiittoqarsimatinnagu, Nukissiorfiit amigartooruteqarnissaq pinngitsoorniarlugu, nammineq tunniuttakkaminik akinillu allannguisinnaavoq. Pingajussaaneerinninnissaq sioqqullugu tamanna assigiimmik akeqartitsinermut qanoq sunniuteqarsinnaaneramik **Naalakkersuisut** nalunaarusioqqullugit **ataatsimiititaliamit qinnuigineqassapput.**

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, § 12, imm. 3, ima allannguuteqartoq, tamatumani pilersuinermit attaveqaqatigiinnerni paragraffimut ilanngunneqarluni.

§12, imm. 3 siulia, ima ima qarpoq:

Nukissiorfiit qinnuigineqarnermikkut pilersuiffiusut avataanni innaallagissamik pilersuinermit atortuliigallarsinnaapput, kommuni atuisulluuniit pineqartut tamatumunnga aningaasartuutininik matussuseeqqataappata.

§ 12, imm. 3 nutaami, ima allaqqavoq:

Nukissiorfiit piumaffigineqarnerminni pilersuiffiusut avataanni innaallagissamik pilersuinermit atortuliigallarsinnaapput, kiisalu piumaffiginnittup aningaasartuutininik matussuseeqqataaneratik pilersuinermit attaveqaqatigiinnerni pioreersuni allanngortitsisinnaallutik.

§ 12, imm. 3, atuuffianik annertusisitsineq, pisortanut aningaasaqarneq allaffissornerlu pillugit kingunissarititat pillugit siunnersuutip immikkoortuani allaaserineqarsimanngitsoq imaluunniit aalajangersakkamut oqaaseqatinut ilanngunneqarsimanani.

Aalajangersakkap maannakut § 12, imm. 3 atuuttoq assingaa. Aalajangersakkap allangortinneqarnera siunertarineqanngilaq. Taanna malillugu Nukissiorfiit piunaffigineqarnermini, kommunip imaluunniit tamatuminnga piunaffiginnittup, tamatumunnga aningaasartuutunik matussuseeqataaneratigut, sumiiffimmi nalinginnaasumik pilersuiffiunngitsumi innaallagamik pilersuiffiugallartussamik pilersitsisinnaavoq. Taanna aamma taaneqartarpoq "pineranut pissutaasumut tunngaviusoq", tamatuma kingunerisaanik attaveqaqatigiinnerup pisortanit pilersinneqareersimasup allangortinneqarnera kissaatigineqarpat, pineranut pissutaatitsisup aningaasartuutit matussusissagai pillugu nalinginnaasumik tunngaviusoq atorneqartussaalluni.

(Ersarissaaneq ataatsimiititaliap ikkussaraa)

Siunnersuutip pingajussaaneernejarnissaa sioqqullugu allannguinnermut tamatumunnga Naalackersuisut nassuiaateqassasut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput aammalu tamanna pillugu Inatsisartut ilisimatinneqarnissaat Naalackersuisunit pisariaqarsimasorineqannginnera pillugu nassuiaateqaaqqullugit qinnuigineqassapput.

4-kkut. Nukissiorfiit ingerlatsinerminik pitsaanerpaaffimminiititsilernissaanut siunnersuutip sunniutaa.

Oqaatigineqareersutut siunnersuummi siunertarineqarpoq Nukissiorfiit amigartooruteqalersillugit naalackersuinikkut akuliuttoqarnissaanut Nukissiorfiit aningaasaqarnerat illersorniassallugu, peqatigitillugulu akigititat qaffanneqarnerisigut Nukissiorfiit amigartoorutunik matussusiinaveersaartinneqarnissaat.

Nukissiorfiit tungaaniit isigalugu tamanna pingaarnerusutigut pitsaasuvoq: Nukissiorfiit Nunatta karsianit atuisullu akiliutaannit aningaasartuutiminut tamakkiisumik matussusiiffigineqartarnissaat qulakkeerneqassaaq, namminerlu Nunatta karsiata akiliutit amigartillugit Nukissiorfiillu pisussaaffilerneqarsimatillugit atuisut akiliutaannik qaffaasinnaalluni.

Kisiannili eqqarsaatigineqarsinnaavoq aaqiissutissatut siunnersuutigineqartup Nukissiorfiit ingerlatsineranut qaffaasinnaanersoq imaluunniit toqqaannarnerusumik oqaatigalugu: aningaasartuutit annikinnerpaaffissaminiitissinnaanera.

Siunnersuut pingajussaanneernejartinnagu tamanna pillugu **Naalackersuisut oqaaseqaateqaaqqullugit ataatsimiititaliamit qinnuigineqassapput.**

Tamatumunnga atatillugu naalakkersuisut qinnuigineqassapput Nukissiorfiit taanna aningaasaqarnikkut soqutigisaqarfiginngikkaluarlugu ingerlatsinermik tamakkiinerulernissaanik sulissuteqarsinnaanersut aamma suliniutit suut aallartinneqarnissaannut pinngitsaalineqarsinnaanersut pillugit siunnersuut pingajussaaneerneqartinnagu Naalakkersuisut nassuiaasioqqullugit qinnuigineqassapput. Qanoq akulikitsigisumik ingerlatsinermi kukkunersiuisoqartassanersoq Naalakkersuisut nalilersinnaavaat?

7. Apeqqutit akineqarsimannngitsut ataatsimiititaliallu suliamik qaqitseqqittariaqarnera

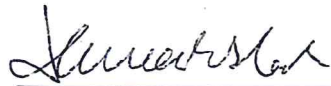
Siornatigut oqaatigineqareersutut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, siunnersuutip siullermeerlugu sularinerani Naalakkersuisut siunnersuutip pingajussaanneernissaanut akineqarnissaanik kissaatigineqartunik arlalinnik apeqquteqarfigineqarsimasut. Ataatsimiititaliap apeqqutit taakkua (uanilu isumaliutissiisummi apeqqutigineqartut) ilanngullugit piaartumik akineqarnissaat kaammattuutigissavaa.

Ataatsimiititaliap kissaatigaa, inatsisissatut siunnersuut Inatsisartuni aappassaaneerlugu sularineqareerpat ataatsimiititaliamut sularineqaqittussanngortinneqassasoq tamatumani ataatsimiititaliap Naalakkersuisut akissutaanut isummersinnaaniassammat.

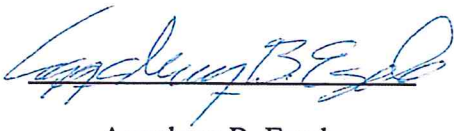
8. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Siunnersuut **itigartinneqassasoq** **ataatsimiititaliamit** **isumaqatigiittumit** inassutigineqarpoq.

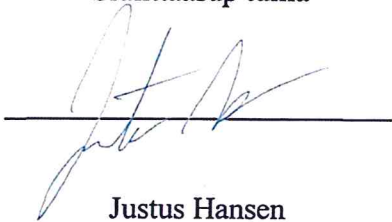
Taama oqaaseqarluni, isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni, matumuuna ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaanniigassanngortippaa.

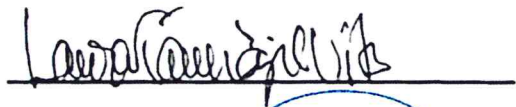
Hermann Berthelsen

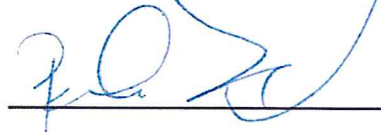
Aqqaluaq B. Egede
Siulittaasup tullia

Justus Hansen

Laura Táunâjik Uitsatikitseq

Pele Broberg